

การเก็บเมล็ดพันธุ์พืชผัก

ไว้ปลูกเองในครัวเรือน

การตากเมล็ดพันธุ์

- ตากบนกระดาษ แผ่นพลาสติก ตะแกรง หรือตากในตะกร้าพลาสติก
- ไม่ควรวางเมล็ดสัมผัสพื้น หรือพื้นโดยตรง
- เมื่อล้างเมล็ดเสร็จใหม่ๆ ควรตากเมล็ดประมาณ 3 วัน
- โดยวันที่ 1 ตากเมล็ดในที่ร่ม และวันที่ 2-3 จึงนำออกตากแดด
- และเมื่อถึงตอนเย็น ควรเก็บในที่ร่มเพื่อป้องกันน้ำค้าง

การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ในครัวเรือน

- เก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ในถุงพลาสติกปิดผนึก กระป๋อง หรือขวดแก้วที่มีฝาปิดเพื่อป้องกันความชื้น
- เขียนข้อมูลของเมล็ดพันธุ์ ได้แก่ ชนิดพืช วัน เดือน ปี ที่เก็บรักษา
- เก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ในตู้เย็นช่องใส่ผัก (อุณหภูมิ ประมาณ 15 °C) เมล็ดพันธุ์ผักทั่วไปสามารถเก็บรักษาไว้ได้ประมาณ 2 ปี

วัสดุป้องกันความชื้นเมล็ดพันธุ์

การใส่วัสดุป้องกันความชื้นลงในภาชนะบรรจุ สามารถยืดอายุการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ เนื่องจากช่วยควบคุมความชื้น และวัสดุบางชนิดอาจควบคุมแมลงศัตรูเมล็ดพันธุ์ได้

ซิลิกาเจล 1 ส่วน : เมล็ดพันธุ์ 10 ส่วน

ข้าวคั่ว 1 ส่วน : เมล็ดพันธุ์ 5 ส่วน

ป่นเฒ่า 1 ส่วน : เมล็ดพันธุ์ 5 ส่วน

Drying beads

ไม้ใส่

เม็ดดูดความชื้น วัสดุดูดความชื้น

ขี้เถ้า 1 ส่วน : เมล็ดพันธุ์ 1 ส่วน

ถ่าน 1 ส่วน : เมล็ดพันธุ์ 1 ส่วน

เก็บเมล็ดพันธุ์ในภาชนะปิดผนึก

เก็บในที่แห้งและเย็น

เขียนวัน เดือน ปี ที่เก็บ

ทดสอบความงอกทุก 2 ปี

ปัจจัยที่มีผลอายุการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์

• ชนิดของพืช

ยกตัวอย่างเช่น เมล็ดพันธุ์ข้าว ข้าวโพด ข้าวสาลี จะเสื่อมคุณภาพช้า หรือเก็บรักษาได้นานกว่าเมล็ดพันธุ์พืชน้ำมัน เช่น ถั่วเหลือง และถั่วลิสง

• พันธุ์พืช

เมล็ดพันธุ์จากพืชชนิดเดียวกันแต่ต่างสายพันธุ์ เช่น เมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 มีอายุการเก็บรักษาสั้นกว่าถั่วเหลืองพันธุ์ สจ.5 เป็นต้น

• ระดับความเลื่อม

เมล็ดพันธุ์ที่เสื่อมคุณภาพจะมีอายุการเก็บรักษาที่สั้นกว่า เมล็ดพันธุ์ชนิดเดียวกันที่ยังสมบูรณ์แข็งแรง สาเหตุการเสื่อมสภาพของเมล็ดพันธุ์ ได้แก่ การเก็บเกี่ยวล่าช้า ได้รับความกระทบกระเทือนจากการเก็บเกี่ยวหรือนวด และได้รับความชื้นจากน้ำฝนหรือน้ำค้าง เป็นต้น

• ความชื้นเมล็ด

เมื่อเมล็ดพันธุ์มีความชื้นสูงขึ้น 1 เปอร์เซ็นต์ จะทำให้อายุการเก็บรักษาลดลงครึ่งหนึ่ง

• ความชื้นสัมพัทธ์ของสภาพแวดล้อมในการเก็บรักษา

ความชื้นต่ำจะเก็บรักษาได้นานกว่า

• อุณหภูมิของสภาพแวดล้อมในการเก็บรักษา

อุณหภูมิต่ำจะเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ได้นาน

